

ინფორმაცია

შპს „ენერგოტრანსის“ „500 კვ ძაბვის ეგზ „ქსანი-სტეფანწმინდას“ ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებების“ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე შემოსული შენიშვნებისა და წინადადებების შესახებ

№	შენიშვნების და წინადადებების ავტორები	შენიშვნების და წინადადებების შინაარსი	პასუხი
1.	მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ-გვერდი: www.greenalt.org	გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის თანახმად, გადამცემი ხაზის დერეფანსა და უახლოეს საცხოვრებელ სახლს შორის დაშორება 80 მეტრი ან 90 მეტრია, ხოლო სკოპინგის ანგარიშში მანძილი - დაახლოებით 140 მეტრი იყო. გარდა იმისა, რომ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშში დაშორების მანძილი დასაზუსტებელია, განმარტებული არ არის სკოპინგის ეტაპის შემდეგ, რატომ მოხდა მანძილის ცვლილება, გამონვეულია ეს პროექტში შეტანილი რაიმე ცვლილებით, თუ გზმ ეტაპზე მხოლოდ მანძილის დაზუსტებით;	„გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“-ს თანახმად სკოპინგის ანგარიში მზადდება პროექტების აღრეულ ეტაპზე, შესაბამისად სკოპინგის ანგარიშში მოცემული ინფორმაცია არ იყო დაზუსტებული, ხოლო გზმ-ის ანგარიშში ეგზ-ის პროექტის საბოლოო ვარიანტის მიხედვით მოცემულია უახლოესი საცხოვრებელი ზონიდან დაცილების დაზუსტებული მანძილი. (*თავი - 1.შესვლი (გ.ვ 6): „ეგზ-ის დერეფანსა და უახლოეს საცხოვრებელ სახლს შორის უმოკლესი მანძილი შეადგენს 80 მ-ს.“).
2.	მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ-გვერდი: www.greenalt.org	გზმ ანგარიშში წარმოდგენილი ცხრილი 2.1 „საქართველოს გარემოსდაცვითი კანონების ნუსხა“ (გვ.7) მოიცავს ძალადაკარგულ ნორმატიულ აქტებს. მაგალითად: საქართველოს კანონი ეკოლოგიური ექსპერტიზის შესახებ; საქართველოს კანონი გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ. ცხრილის ჩამონათვალში ვერ ვხვდებით გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსს,	გზმ-ის ანგარიშის 2.1 ცხრილში აღნიშნული მექანიკური შეცდომის მიუხედავად გარემოზე ზემოქმედების შეფასების პროცედურა ჩატარებულია საქართველოს კანონის „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“-ს მოთხოვნების შესაბამისად.

		რომლითაც საქმიანობის განმახორციელებელს უნდა ეხელმძღვანელა;	
3.	მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ-გვერდი: www.greenalt.org	<p>გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ეტაპზე დაზუსტდა საპროექტო ანძების განთავსების ადგილმდებარეობა, თუმცა დოკუმენტის სხვადასხვა ნაწილში კვლავ განსხვავებულ მონაცემებს ვხვდებით ანძების რაოდენობისა და ნუმერაციის შესახებ, რაც შესაძლოა სკოპინგის ანგარიშიდან ინფორმაციის გადმონერით არის განპირობებული. ზოგან ვკითხულობთ რომ შეცვლილი დერეფანი მოიცავს №125 და №131 საყრდენებს შორის მონაკვეთს, ზოგან №126 და №130-ს ან №125 და №133 მონაკვეთს.</p> <p>დაზუსტებას მოითხოვს ანძების რაოდენობა. დოკუმენტის ერთ ნაწილში ვკითხულობთ, რომ საპროექტო მონაკვეთზე სულ განთავსდება 9 ახალი საყრდენი, ხოლო სხვაგან - „წარმოდგენილი ცვლილების ფარგლებში დაგეგმილი 8 ანძიდან 2 ანძა ხვდება სახელმწიფო ტყის ფონდის მართვას დაქვემდებარებულ ტერიტორიაზე“, მაშინ როდესაც, 4.1.2 ქვეთავში „საპროექტო ტრასის აღწერა“, საპროექტო ტრასა მხოლოდ მოიცავს №125-№131 ანძებს შორის მონაკვეთს, რაც 7 საყრდენს წარმოადგენს;</p>	<p>ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ ანძების ნუმერაციასთან და რაოდენობასთან დაკავშირებით წარმოდგენილი დამატებითი ინფორმაციით: სოფ. ჭართალის შემოვლითი 4,1 კმ მონაკვეთი იწყება უკვე დამონტაჟებული N125 ანძის ადგილმონაცვლეობით ხაზის კორიდორში, ხოლო შემდეგ იგი უერთდება იმავე ევხ-ს N131 ანძას (ახალი ნომერი 134 DN), გამომდინარე აქედან საპროექტო ცვლილების მიხედვით იგეგმება N125- N131(ახალი ნომერი 134 DN) კუთხურ ანძებს შორის 8 ახალი ანძის დამონტაჟება.</p>
4.	მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ-გვერდი: www.greenalt.org	<p>დოკუმენტის თანახმად, საპროექტო ტერიტორია მთლიანად განთავსებულია სახელმწიფო საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთებზე, მხოლოდ ერთი კერძო მფლობელობაში არსებული სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების</p>	<p>ნახაზზე მოცემულია საპროექტო დერეფანში არსებული ყველა რეგისტრირებული ნაკვეთი. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ წარმოდგენილი დამატებითი ინფორმაციის თანახმად შპს „ენერჯოტრანსი“ ამზადებს საპროექტო მონაკვეთის განსახლების სამოქმედო გეგმას და</p>

		<p>მიწის ნაკვეთი ხვდება ელექტროგადამცემი ხაზის №129 და №130 საყრდენ ანძამდე არსებულ მონაკვეთზე. ნახაზზე 4.1.2.3 „გავლენის ზონაში მოქცეული დარეგისტრირებული ნაკვეთები“ (გვ.24), არ არის დანომრილი ეგხ-ს საყრდენი ანძები, რაც ნახაზის აღქმას ართულებს. აგრეთვე, მხოლოდ სასოფლო სამეურნეო მიწის ნაკვეთებია მონიშნული და არ არის მითითებული სხვა დარეგისტრირებული ნაკვეთების ტიპები;</p>	<p>დღეისათვის ჩატარებულია პროექტის გავლენის ზონაში მოქცეული როგორც რეგისტრირებული, ასევე არარეგისტრირებული ნაკვეთები და მომზადებულია შესაბამისი საკომპენსაციო პაკეტი.</p> <p>გზმ ანგარიშში წარმოდგენილი 4.1.1. (საპროექტო ტერიტორიის სიტუაციური სქემა) სურათიდან ნათლად იდენტიფიცირდება საპროექტო ანძების განთავსების ადგილები შესაბამისი ნუმერაციით, ხოლო 4.1.2.3 სურათზე მოცემული ეგხ-ს საყრდენი ანძების წერტილები (ნუმერაციის არ არსებობის მიუხედავად) იძლევა წინამდებარე სურათთან შედარების, გადამოწმების და ნუმერაციის მიხედვით ანძების განლაგების აღქმის საშუალებას.</p>
5.	<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ-გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>გადამცემი ხაზის ხუთივე უბნის მისასვლელი გზების პარამეტრებისა და კოორდინატების შესახებ დაუზუსტებელ ჩანაწერებს ვხვდებით, მაგალითად: „1 უბანი N 126 საპროექტო საყრდენ ანძასთან მისასვლელად, დაგეგმილია დაახლოებით 60 მეტრი ახალი გზის მოწყობა, რომლის საწყისი მონაკვეთი იქნება დაახლოებით X 472147 – 4679514..“;</p>	<p>გზმ ანგარიშს თან ერთვის საპროექტო დერეფნის SHP ფაილები, სადაც ნათლად არის ნაჩვენები პროექტში გათვალისწინებული მისასვლელი გზების ადგილმდებარეობა. გზმ ანგარიშში მითითებულია მისასვლელი გზების დასაწყისის და დასასრულის კოორდინატები, რომელთაც შესაძლებელია ჰქონდეთ გარკვეული ცდომილება, თუმცა არა ისეთი მნიშვნელობის რაც გაართულებდა გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ნაწილში მისასვლელი გზების იდენტიფიცირებას.</p>
6.	<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ-გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>საპროექტო ტერიტორიის სიტუაციური სქემის ნახაზზე (ნახაზი 4.1.1, გვ.5) მონიშნულია ფუჭი ქანების დასაწყობების ადგილები, თუმცა მითითებული არაა მათი ადგილმდებარეობის კოორდინატები.</p>	<p>ფუჭი ქანების განთავსების ადგილები ასახულია გზმ ანგარიშს თანდართულ SHP ფაილებში.</p>
7.	<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org</p>	<p>არაქმედების ალტერნატივა და პროექტის საჭიროების დასაბუთება ერთ თავში არის მოქცეული. როგორც თავის შინაარსიდან ირკვევა,</p>	<p>გზმ ანგარიშის მიხედვით 3.1 თავი მოიცავს არაქმედების ალტერნატივას და პროექტის საჭიროების დასაბუთებას, 3.2 თავი ეგხ-ეს მარშრუტის ალტერნატივებს, 3.3 თავი ეგხ-ეს ტიპის</p>

<p>ვებ-გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>ანგარიშში საერთოდ არაა განხილული საქმიანობის განუხორციელებლობის შემთხვევაში გარემოს არსებული მდგომარეობის ბუნებრივად განვითარების აღწერა, რასაც უმოქმედების (ნულოვანი) ალტერნატივა გულისხმობს.</p> <p>გადამცემი ხაზის მარშრუტის ალტერნატივები კი საკმაოდ ზოგადია და დასაბუთებული არ არის. მაგალითად, პირველი ალტერნატივის შემთხვევაში, არ არის წარმოდგენილი ფიზიკური განსახლების მასშტაბი, სოფლის მაცხოვრებლების სახლებთან დაშორების მანძილი, გემოქმედების ქვეშ მოქცეული საკარმიდამო ნაკვეთების რაოდენობა და ა.შ.</p>	<p>ალტერნატივებს, ხოლო 3.2.1 თავი ალტერნატიული მარშრუტების დასკვნით ანალიზს.</p> <p>არაქმედების ალტერნატივის და პროექტის საჭიროების დასაბუთების ერთ თავში მოქცევა პირობითად არანაირ პრობლემას არ წამოადგენს დოკუმენტის განხილვისათვის.</p> <p>გზმ ანგარიშის მიხედვით პროექტი შეტანილი ცვლილების განხორციელებაზე უარის თქმის შემთხვევაში თავიდან იქნება აცილებული ახალი დერეფნის ათვისება, რაც თავის მხრივ გულისხმობს (უმოქმედების (ნულოვანი) ალტერნატივას) გარემოს არსებული მდგომარეობის შენარჩუნებას. ამასთან გზმ ანგარიშის 3.1 თავში შესაბამისი დასაბუთების საფუძველზე აღწერილია არაქმედების ალტერნატიული ვარიანტის მიუღებლობა.</p> <p>გზმ ანგარიშის 3.2 და 3.2.1 თავებში განხილული ეგზ-ს მარშრუტის ალტერნატივები და ალტერნატიული მარშრუტების ანალიზიდან ნათელ ჩანს თუ რატომ შეირჩა გზმ ანგარიშში აღნიშნული კონკრეტული ალტერნატივა.</p>
<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ-გვერდი: www.greenalt.org</p> <p>8.</p>	<p>დოკუმენტში ურთიერთგამომრიცხავ ინფორმაციას ვხვდებით ბუნებრივი პროცესების შესახებ და ვკითხულობთ: „ტრასის ზოლზე, ვიზუალური დათვალიერების მიხედვით, რელიეფური პირობებიდან და გეოლოგიური აგებულებიდან გამომდინარე, ასევე ტყის მცენარეთა განლაგების მიხედვით მენყრული პროცესები არ აღინიშნება“, მაგრამ როგორც შემდეგ ანგარიშიდან ირკვევა, სწორედ საველე ვიზიტის დროს დაკვირვებების შედეგად, საპროექტო ანძების განთავსების ადგილებზე დაფიქსირდა ზედაპირული მენყრები. შესაბამისად, თუ ტრასის ზოლზე არ აღინიშნება მენყრული პროცესები, როგორ შეიძლება</p>	<p>გზმ ანგარიშში წარმოდგენილია საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევა სადაც საპროექტო ალტერნატივის გეო-საინჟინრო კვლევის საფუძველზე დგინდება, რომ საპროექტო ტერიტორიის „გეომორფოლოგია (ციცაბო ფერდობები და ხეობები), კლიმატი, მაღალი სეისმურობა, ლითოლოგია და ტექტონიკა განაპირობებს ეროზიულ მოვლენებს და მენყერ საშიშროებას“. ზოგადად ეგზ-ს დერეფანში/ელექტრო გადამცემი ხაზების ტრასის ზოლის ქვეშ ფიქსირდება მენყრული პროცესების გააქტიურების გარკვეული რისკ-ფაქტორები, თუმცა გზმ ანგარიშის მიხედვით უშუალოდ ხიმინჯების განთავსების ადგილებზე მაღალი საშიშროების გეოლოგიური პროცესები არ აღინიშნება. ცალკეული ანძის განთავსების ტერიტორიების არეალში გვხვდება არა ღრმა, ზედაპირული მენყრები და მცირე ეროზიული ხრამები, ამიტომ გზმ-</p>

		<p>საპროექტო ანძების ტერიტორიები ხასიათდებოდეს ზედაპირული მენყერებით?;</p>	<p>ში ასეთი ადგილებისათვის განსაზღვრულია შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები.</p>
<p>9.</p>	<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ-გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>ანგარიშის თანახმად, გადამცემა ხაზის ძირითადი ნაწილი გაივლის რთული რელიეფის მქონე ფერდობებზე და როგორც მისასვლელი გზების, ასევე ანძების საძირკველების მომზადებისთვის საჭირო მიწის სამუშაოების შესრულებისას მაღალია ეროზიული პროცესების განვითარების რისკი №126, №127, №128 და №129 ანძების განთავსების უბნებზე; აგრეთვე, სეზონური წყლის ნაკადებმა შესაძლოა გააქტიუროს ეროზიული პროცესები. ამის მიუხედავად, გზმ ანგარიშში ვკითხულობთ, რომ საინჟინრო-გეოლოგიური თვალსაზრისით, მნიშვნელოვანი გეოსაშიშროებები, რომლებიც ზეგავლენას მოახდენენ ანძების ტერიტორიაზე ან მისასვლელ გზებზე არ აღმოჩენილა;</p>	<p>გზმ-ის ანგარიშში მოცემულია იმ უბნების ჩამონათვალი, სადაც მოსალოდნელია საშიში გეოდინამიკური პროცესების გააქტიურება. გზმ ანგარიშის თანახმად NN126, 127, 128 და 129 ანძების ტერიტორიებს, ისევე როგორც შესაბამისი გზების ზოგიერთ მონაკვეთს დასჭირდება სადრენაჟო და ანტიეროზიული ზომების მიღება. საპროექტო ეგზ-ის ანძებთან მისასვლელი ღროებითი გზების გაყვანის და ანძების განთავსების ადგილების მომზადების დროს ზემოხსენებულ უბნებზე საშიში გეოდინამიკური პროცესების განვითარების რისკების მინიმიზაციის მიზნით გზმ ანგარიშის შესაბამის ქვეთავში განსაზღვრულია შემარბილებელი ღონისძიებების გარკვეული სახეები, რომელთა შესრულებაზეც პასუხისმგებელია საქმიანობის განმახორციელებელი (მაგ.: შესაბამის ადგილებში ანტიეროზიული ზომების მიღება, წყლის მილსადენის, ასევე საყრდენი კედლის/გაბიონის, სადრენაჟო სისტემების მოწყობა და ა.შ).</p> <p>აგრეთვე აღსანიშნავია, რომ 2019 წლის 3 მაისის N 2-383 ბრძანებაში საქმიანობის განმახორციელებელს შესასრულებლად განესაზღვრა შემდეგი პირობა: N12. შპს „ენერგოტრანსმა“ მისასვლელი გზების მოწყობისას ეროზიული პროცესებიდან გამომდინარე</p>

			<p>უზრუნველყოს შესაბამისი დამცავი/შემარბილებელი ღონისძიებების გატარება;</p>
<p>10.</p>	<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ-გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>დოკუმენტში წარმოდგენილია საპროექტო ტერიტორიის მცენარეების სახეობების მხოლოდ ლათინური დასახელებები და არა ქართული; დოკუმენტში ვერ ვხვდებით ინფორმაციას ზემოქმედებას დაქვემდებარებული ხე-მცენარეების რაოდენობის შესახებ, მით უმეტეს, რომ გადამცემი ხაზის მშენებლობა გამოიწვევს საპროექტო არეალში გავრცელებული წიფლის პოპულაციის შესამჩნევ კლებას;</p>	<p>შპს „ენერგოტრანსის“ „500 კვ ძაბვის ევხ „ქსანი-სტეფანწმინდას“ ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებებზე“ გარემოსდაცვითი გადანყვეტილების გაცემის შესახებ 2019 წლის 3 მაისის N 2-383 ბრძანებაში საქმიანობის განმახორციელებელს შესასრულებლად განესაზღვრა შემდეგი პირობები (იხ. პირობა N5 და N6):</p> <p>N5. შპს „ენერგოტრანსმა“ ელექტროგადამცემი ხაზის ექსპლუატაციაში გაშვებამდე, ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედების დეტალური ანალიზის საფუძველზე უზრუნველყოს ჰაბიტატების აღდგენის ღონისძიებების, მასშტაბების, კომპენსაციის მოცულობების განსაზღვრა და სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა. ამასთან წიფლის ჰაბიტატზე ზემოქმედების გათვალისწინებით, საპროექტო ცვლილების მონაკვეთის მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს ზემოქმედების შერბილების ან/და საკომპენსაციო ღონისძიებების სამინისტროსთან შეთანხმება ხოლო სამუშაოების განხორციელება უზრუნველყოს აღნიშნული შეთანხმების შესაბამისად;</p> <p>N6. შპს „ენერგოტრანსმა“ საპროექტო ცვლილების მონაკვეთის მშენებლობის დაწყებამდე სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოადგინოს ინფორმაცია ზემოქმედებას/ჭრას დაქვემდებარებულ ხე-მცენარეებთან დაკავშირებით, სახეობების და რაოდენობის მითითებით. სამუშაოების განხორციელება უზრუნველყოს აღნიშნული შეთანხმების შესაბამისად;</p>

<p>11.</p>	<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ-გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>ანგარიშიდან ირკვევა, რომ საველე გასვლები ხორციელდებოდა კვლევისათვის არახელსაყრელ პერიოდში, რაც მეტყველებს ბიომრავალფეროვნების კვლევების არასრულყოფილად ჩატარებაზე. დოკუმენტის მნიშვნელოვანი ხარვეზია ის, რომ ზემოქმედება შეფასებული არ არის წყლის ბიომრავალფეროვნებაზე, მაშინ როდესაც, №130 საყრდენ ანძამდე მისასვლელად საჭიროა მდინარის გადაკვეთა, რამაც შესაძლოა უარყოფითი ზემოქმედება მოახდინოს წყლის ეკოსისტემაზე. დოკუმენტში აგრეთვე წარმოდგენილი არ არის ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის გეგმა;</p>	<p>მოცემულ ანგარიშში წარმოდგენილი ინფორმაცია ბიომრავალფეროვნების შესახებ მოიცავს ლიტერატურული მიმოხილვისა და საველე კვლევის შედეგებს. გზმ ანგარიშში ლიტერატურულ წყაროებზე და საველე კვლევის შედეგებზე დაყრდნობით წარმოდგენილია ინფორმაცია, როგორც ზოგადად რეგიონისათვის ისე საპროექტო ზონისათვის დამახასიათებელი ფლორისა და ფაუნის წარმომადგენლების შესახებ. გზმ ანგარიშში განსაზღვრულია აგრეთვე ზემოქმედების არეალში მოქცეული შესაბამისი ჰაბიტატები. გასათვალისწინებელია, რომ ძველი პროექტით და ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებისთვის შერჩეული ახალი დერეფნები დიდი მანძილით არ არის დაცული ერთმანეთისგან, შესაბამისად ცხოველთა სამყაროს სახეობრივი შემადგენლობის ნაწილში მნიშვნელოვანი განსხვავება არ აღინიშნება. გზმ ანგარიშში შესაბამის ქვეთავში, თანდართულ ფოტო მასალასთან ერთად წარმოდგენილია ფაუნის წარმომადგენლები, რომელთა გავრცელების არეალი შესაძლებელია ემთხვეოდეს საპროექტო დერეფანს.</p> <p>გზმ ანგარიშის თანახმად N130 საპროექტო საყრდენ ანძამდე მისასვლელად საჭიროა მდინარის (ჭართლისხევის) გადაკვეთა. მდინარეს კვეთს ადგილობრივი მნიშვნელობის საავტომობილო გზა. N130 საპროექტო საყრდენ ანძამდე მისასვლელად საჭიროა გზა ინყება ზემოაღნიშნული მცირე მდინარის მარცხენა სანაპიროზე და ადის ფერდობის ზედა ნიშნულებზე. ყოველივე ზემოაღნიშნულის, აგრეთვე მდ. ჭართლისხევის მახასიათებლებიდან გამომდინარე, ხშირი წყალმცირობისა და მდინარის სეზონურობის გათვალისწინებით წყლის ეკოსისტემაზე ზემოქმედების შეფასება არ ჩაითვალა მიზანშეწონილად (აღსანიშნავია, რომ გზმ-ს აღმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე საველე გასვლის დროს ტერიტორიის ვიზუალური დათვალიერებისას მდ. ჭართლისხევი წყლის რაოდენობა იმდენად მცირე იყო რომ ჩვეულებრივ</p>
------------	--	---	---

			<p>მდინარისთვის დამახასიათებელი წყლის ეკოსისტემა ფაქტიურად არ შეინიშნებოდა).</p> <p>გზმ ანგარიშის მონიტორინგის გეგმაში ასახულია მშენებლობის ეტაპზე მონიტორინგი ფლორაზე და ფაუნაზე, ხოლო ექსპლუატაციის ეტაპისთვის მონიტორინგის გეგმაში განსაზღვრულია შესაძლო ზემოქმედების ქვეშ მოქცეული ძირითადი საკონტროლო ობიექტი (ამ შემთხვევაში ფრინველები) და მონიტორინგის გეგმაში მოცემულ გრაფებში აღწერილია შესაბამისი მონიტორინგის მეთოდი, სიხშირე/დრო, მიზანი.</p>
12.	<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ-გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>ქსანი-სტეფანწმინდას შეცვლილი მონაკვეთის პროექტზე გაცემული სკოპინგის დასკვნის მიხედვით, გზმ ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა ყოფილიყო ნარჩენების მართვის გეგმა. როგორც დოკუმენტიდან ირკვევა, რადგან კომპანიას გააჩნია გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროსთან შეთანხმებული ნარჩენების მართვის გეგმა, საქმიანობის განმახორციელებელმა საჭიროდ არ ჩათვალა ნარჩენების მართვის გეგმის შემუშავება კონკრეტულად პროექტის ამ მონაკვეთისთვის.</p>	<p>გზმ ანგარიშის თანახმად, მშენებლობის ეტაპზე მშენებელი კონტრაქტორი ვალდებულია უზრუნველყოს უკვე შეთანხმებული ნარჩენების მართვის გეგმით გათვალისწინებული ღონისძიებების შესრულება. გარდა ამისა 2019 წლის 3 მაისის N 2-383 ბრძანების N9 პირობის შესაბამისად: შპს „ენერგოტრანსი“ ვალდებულია ნარჩენების მართვა განახორციელოს „ნარჩენების მართვის კოდექსის“ და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების მოთხოვნების შესაბამისად.</p>
13.	<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ-გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>გადამცემი ხაზის ექსპლუატაციის დროს, ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება მოსახლეობაზე შეფასებული არ არის, რადგან დოკუმენტის ავტორის აზრით, ნორმალურ რეჟიმში გადამცემი ხაზის ექსპლუატაცია ხმაურის გავრცელებასთან დაკავშირებული არ არის (გვ.87), მაშინ როდესაც გადამცემი ხაზის მუშაობისას წარმოიქმნება დამახასიათებელი ხმა, რაც</p>	<p>გზმ ანგარიშში საკვლევი ტერიტორიებიდან საანგარიშო წერტილებამდე მონყობის ეტაპზე ხმაურის გავრცელების გაანგარიშება ჩატარებულია მანქანა-მონყობილობის ერთდროული მუშაობის შემთხვევისთვის, ხმაურის მინიმალური ეკრანირების გათვალისწინებით (განგარიშებები ჩატარებულია ყველაზე უარესი სცენარით). გზმ ანგარიშის თანახმად ხმაურის ექვ. დონე საანგარიშო წერტილში შეადგენს 44 დბა-ს. გამომდინარე იქიდან, რომ სამშენებლო სამუშაოები არ არის მუდმივი და</p>

		<p>შესაძლოა მოსახლეობის შეწუხებას იწვევდეს. შესაბამისად, საჭიროა ექსპლუატაციის ეტაპზე ხმაურით გამოწვეული ზემოქმედება შეფასებულიყო;</p>	<p>ინტენსიური (მხოლოდ დღის საათებში) ხასიათის, ხოლო ხმაურის ძირითადი გამოწვევი წყაროების ერთდროულად მუშაობა ნაკლებად მოსალოდნელია, საანგარიშო წერტილში ადგილი ექნება ხმაურის დონის კიდევ უფრო შემცირებას. გასათვალისწინებელია, აგრეთვე ბუნებრივი ეკრანების არსებობა და გზმ-ში წარმოდგენილი შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები (მშენებლობის დროს ხმაურის დონეების მინიმიზაციისთვის). უახლოეს მოსახლემდე მანძილის გათვალისწინებით ეგხ-ს ექსპლუატაცია ხმაურით გამოწვეულ მნიშვნელოვან ზემოქმედებასთან დაკავშირებული არაა.</p>
<p>14.</p>	<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ-გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>პროექტის თანახმად, გადამცემ ხაზსა და უახლოეს საცხოვრებელ სახლს შორის დაშორება დაახლოებით 85-90 მ-ია, ელექტრომაგნიტური ველების ზემოქმედების რისკი პრაქტიკულად არ არსებობს. უნდა აღინიშნოს, რომ საქართველოს მთავრობის დადგენილება გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშში არ არის. , რომელიც უშუალოდ მოსახლეობის დაცვას ითვალისწინებდა გადამცემი ხაზების მიერ წარმოქმნილი ელექტრომაგნიტური ველის უარყოფითი ზემოქმედებისაგან, 2007 წელს გაუქმდა და მასში ფიქსირებული უახლოესი მანძილი ელექტროგადამცემი ხაზების ღერძიდან დასახლებულ პუნქტამდე 500 კვტ-750 კვტ-მდე ძაბვის ხაზებისთვის - 250 მეტრი იყო. გადამცემი ხაზების ადამიანის ჯანმრთელობაზე ზემოქმედებასთან დაკავშირებულ ყველა დოკუმენტში მსოფლიო ჯანდაცვის ორგანიზაცია მიუთითებს, რომ ზემოქმედების თაობაზე შეთანხმებული პოზიციის არქონის პირობებზე, მთავრობებმა უნდა იხელმძღვანელონ ე.წ.</p>	<p>„ელექტრული ქსელების ხაზობრივი ნაგებობების დაცვის წესებისა და მათი დაცვის ზონების დადგენის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 24 დეკემბრის N366 დადგენილებით 500 კვ ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზებისათვის დადგენილია 30 მ სიგანის დაცვის ზონა. კონკრეტულ შემთხვევაში, საპროექტო ცვლილების მონაკვეთზე ეგხ-ის განაპირა სადენის მინიმალური დაცილება უახლოესი საცხოვრებელი სახლიდან შეადგენს 80 მ-ს.</p> <p>წარმოდგენილი შენიშვნების ანალიზის და სამინისტროს შესაბამისი პასუხების საფუძველზე დგინდება, რომ გზმ ანგარიშის განხილვის დროს რაიმე მნიშვნელოვანი გარემოებები, რაც გაართულებდა გარემოსდაცვითი გადანყვეტილების მიღების პროცესს არ წამოქმნილა. ამასთან აღსანიშნავია რომ გარკვეულ ინფორმაციათა დაზუსტების მიზნით ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტროს მიერ მიწერილი წერილის პასუხად შპს „ენერგოტრანსმა“ უზრუნველყო შესაბამისი ინფორმაციის დაზუსტება და სამინისტროში წარმოდგენა.</p>

„წინდახედულობის პრინციპით“. წინდახედულობის პრინციპით მოქმედება კი გულისხმობს ახალი ხაზების მშენებლობის შემთხვევაში ნაგებობის დასახლებული პუნქტებიდან მაქსიმალური მანძილით დამორებას. ყოველივე აღნიშნული გათვალისწინებული უნდა იყოს პროექტის ადამიანის ჯანრთელობაზე ზემოქმედების შეფასებისას, რაც გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშში არ არის.

ყოველივე ზემოაღნიშნული ნათლად მიუთითებს, რომ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში არ მოიცავს კანონით სავალდებულო ინფორმაციას. ბუნებრივ (განსაკუთრებით გეოლოგიური საფრთხეები) და სოციალურ (მათ შორის, ადამიანის ჯანმრთელობაზე) გარემოზე ზემოქმედების კვლევა არ არის სათანადოდ ჩატარებული. შესაბამისად, დოკუმენტი არ მოიცავს საკმარის ინფორმაციას პროექტის შესახებ გარემოსდაცვითი გადანაცვების მიღებისათვის.

მიგვაჩნია, რომ წარმოდგენილ დოკუმენტის საფუძველზე დაუშვებელია გარემოსდაცვითი გადანაცვების გაცემა. აქვე ვიმედოვნებთ, რომ სამინისტრო არ გამოიყენებს ამ პროექტთან მიმართებაში უკვე არაერთხელ წარუმატებლად გამოყენებულ ტაქტიკას და არ გასცემს გარემოსდაცვით გადანაცვლებას იმ ინფორმაციის წარმოდგენის პირობით, რომელიც გადანაცვლების მიღების პროცესში უნდა განხილულიყო.

--	--	--	--